

200128 MUNTLLIG FRAMLEGG HØRING

FN – konvensjonen CRPD art 2 definerer Alternativ og Supplerende kommunikasjon (ASK) som kommunikasjon og språk på linje med tegnspråk. ART 24 -sier at det skal tilrettelegges for innlæring av ASK-former, og midler og formater. ASK-brukere skal ha tilgang og opplæring av kompetente lærere i hensiktsmessige ASK-former, midler og formater, samt undervisningsmetoder og undervisningsmaterieill, på alle nivåer i utdanningssystemet.

Stortingsmeldingen setter universell utforming og inkludering av alle som rettesnor for barnehager, skoler og SFO. Dette må også gjelde for barn, unge og voksne som bruker ASK eller er avhengig av ASK for å kunne uttrykke seg gjennom kroppsspråk, symboler, tekst eller digitalt.

ISAAC vet at det er stor variasjon på ASK-kompetanse rundt i kommunene. At mange barnehager, skoler og SFO-er mangler denne kompetansen gjør at de ikke er i stand til å tilrettelegge et universelt og inkluderende miljø for ASK-brukere.

Vi er svært bekymret for planene om nedskjæringen i statped. Statped sitter i dag inne med mye kompetanse. Denne må ikke svekkes, men styrkes i kapasitet, slik at de kan bli den nasjonale enhet vi trenger som kan bistå med ASK-kompetanse og veiledning ut til kommunene, både på det papirbaserte, digitale og tekniske rundt ASK. Det er viktig at de også bistår i utvikling av læremidler og tekniske løsninger for digitale plattformer. ASK-brukere er spesielt sårbare. ASK område må derfor løftes ut av SLV område og ut i egen språkavdeling om ASK.

I Granavolderklæringer sier regjeringen at foreldre til funksjonshemmede barn skal få språkopplæringspakker. Dette må også gjelde foreldre til barn som bruker ASK. ISAAC får tilbakemeldinger om at foreldrene ikke får den veiledningen de trenger i dag.

ASK området trenger å styrkes. Det vi nå står ovenfor er en svekkelse av ASK. Det er viktig at ASK får samme status som tegnspråk og punktskrift i lovverket.

For grupper som er spesielt sårbare for å ikke utvikle et fullt grammatisk språk vil ASK kunne være et språk å forstå og bli forstått gjennom. Å gi tilgang til ASK vil kunne forebygge og redusere bruk av tvang for de gruppene som er spesielt utsatt for dette. Det er viktig at alle får tilgang på språkuttrykk de kan beherske og ha påvirkningsmulighet i eget liv.

Dere har gjennom stortingsmeldingen mulighet til å løfte og gjøre ASK mer synlig. Dette kan være med på å fjerne barrierer og gi muligheter for ASK-brukere. ASK starter i det førspråklige, går gjennom 1 og 2 ords-ytringer og helt fram til et godt utviklet språk.

Vi anbefaler dere å lese innsendte høringssvar fra foreldre til ASK-brukere. F.eks Isabella på 11 år som i dag snakker både norsk, engelsk og spansk via sin talemaskin..

Lykke til i arbeidet.